

Nord-Fron kommune
Nedregate 50
2640 VINSTRA
Att. Geir Johan Groven

Saksbehandler, innvalgstelefon

Harald Klæbo, 61 26 60 56

Avslag på ny søknad om skadefelling av kongeørn – tilsagn om FKT-middel til ekstraordinært akutt tilsyn – Nord-Fron og Sel kommuner

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 12, jf. §§ 1 og 3, avslår Fylkesmannen i Innlandet søknaden fra Nord-Fron kommune om tillatelse til skadefelling på en kongeørn. Begrunnelsen for avslaget er at det foreløpig er et begrenset skadeomfang. Det er gitt tilsagn om midler til ekstraordinært tilsyn.

I brev av 27.05.2019 avslo Fylkesmannen søknad om skadefellingstillatelse på kongeørn på Kvam Vestside, Nord-Fron kommune. Grunnlaget var 2-3 påviste skader av kongeørn i perioden 16.-26. mai. Det ble gitt tilsagn om midler til ekstraordinært tilsyn i to omganger i forbindelse med denne situasjonen.

Den 22. juni rapporterer SNO om 2 dokumenterte kongeørnnskader hos en annen sauebruker som grenser til saken som ble behandlet den 27. mai. Nord-Fron kommune søker pr. e-post 22. juni om skadefellingstillatelse og nye midler til ekstraordinært tilsyn (15.000,-). Fylkesmannen fikk ikke fram e-posten før utpå dagen den 23. juni. Kommunen fikk beskjed Kl 1345 at Fylkesmannen ga avslag på søknaden om fellingstillatelse, men ga kr. 7500,- i tilskudd til ekstraordinært tilsyn.

Det er nå påvist 4 skadetilfeller av kongeørn vest for Lågen i Nord-Fron/Sel kommune i perioden 16. mai – 22. juni. I tillegg har en skade fortsatt usikker status (19. mai).

Skadene den 22. juni er knyttet en bruker med ca 400 sau/lam på utmarksbeite.

Lovgrunnlag

Lovgrunnlaget for avgjørelsen er lov av 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 12, jf. §§ 1 og 3.

Naturmangfoldloven § 1 (formål):

“Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for

menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.”

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

“Kongen kan ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk

- a) for å beskytte naturlig forekommende planter, dyr og økosystemer,
- b) for å avverge skader på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom,
- c) for å ivareta allmenne helse- og sikkerhetshensyn eller andre offentlige interesser av vesentlig betydning,
- d) (...)

Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte. (...)”

Rovviltforskriften § 1 (formål):

“Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensynet til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike roviltarter.”

Rovviltforskriften § 12 (skadefelling av kongeørn):

“Fylkesmannen kan gi tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som volder vesentlig skade på bufe eller tamrein, forutsatt at felling kan rettes mot bestemte individer, jf. viltlovens § 14. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område og tidsrom. Det kan knyttes vilkår til fellingstillatelsen.”

I kommentar til § 12 i rovviltforskriften står det videre:

“For felling av kongeørn er det et vilkår at andre tiltak for å forebygge skade er utprøvd i rimelig utstrekning. Kongeørn opptrer som skadevolder i mer avgrensede tidsperioder enn de andre artene, og skader kan ofte forebygges gjennom enklere tiltak. Fellingstillatelser kan gis for å stoppe en pågående skadesituasjon, men det tillates ikke felling utelukkende for å forhindre framtidige skader som for de andre artene. Fylkesmannen kan derfor gi tillatelse til felling av enkeltindivider av kongeørn som volder vesentlig skade på bufe eller tamrein, forutsatt at fellingen kan rettes mot bestemte individer som volder skade. Vedtak om felling skal være begrenset til et bestemt område og tidsrom. Det kan knyttes nærmere vilkår til fellingstillatelsen, herunder at etablerte par eller voksenfugler skal være unntatt og at felling foretas av nærmere bestemte personer. Felling kan iverksettes uten hensyn til fredning, men skal følge bestemmelsene om ordinær jaktutøvelse fastsatt i medhold av viltloven.”

Fylkesmannens vurdering

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold blir ivaretatt på lang sikt og at artene finnes i levedyktige bestander i deres naturlige utbredingsområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal likevel bli vurdert opp mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke føre til at en ser bort fra målet i § 5, men at tiltaket vil kunne føre til at målet i § 5 blir oppnådd på en annen måte eller i et annet tempo enn om naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om geografisk differensiert roviltforvaltning.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i §§ 8 til 12 i naturmangfoldloven legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Fylkesmannen har lagt til grunn eksisterende kunnskap om kongeørn i saksbehandlingen, jf. § 8. Pr. i dag er ikke systemet for overvåking av kongeørn like intensivt som for de andre store rovdyrene. Det jobbes med å få et slikt system på plass, noe som vil føre til at kunnskapsgrunnlaget om kongeørn og forvaltningen av den vil kunne bedres jf. prinsippet i § 8. Rovviltnemnda har sammen med Statens naturoppsyn de senere årene styrket bestandsovervåkingen i

Oppland. En anslår at det er 60-65 kongeørnpar i Oppland i dag. For dårlig kunnskap om arten fører til at føre-var-prinsippet kommer i bruk, jf. naturmangfoldloven § 9. Ettersom Fylkesmannen gir avslag på søknaden om felling av kongeørn, vil ikke §§ 10-12 være relevante i denne sammenheng.

Statens naturoppsyn har den 22. juni dokumentert to lam drept av kongeørn i det aktuelle beiteområdet. Noe skadeproblematikk til kongeørn er kjent fra før i dette området bl.a. som referert til saken tidligere i vår, samt i tidligere år. Vi ser av kadaverstatistikk for kongeørn som skadegjører at tapene er størst i mai/juni, for å avta en del utover.

Rovviltforskriftens § 12 gir Fylkesmannen hjemmel til å kunne gi betinget skadefellingstillatelse på kongeørn. Denne bestemmelsen stiller likevel strengere krav for å gi fellingstillatelse enn det som gjelder for de andre store rovdyrene. Med til nå 4 dokumenterte skader over en periode på 5-6 uker anser Fylkesmannen skadeomfanget for å være så begrenset at kravet i § 12 om at det skal være voldt vesentlig skade, ikke er oppfylt. Som vist til ovenfor er det slik at kongeørn volder størst skade tidlig på våren når lammene er små og sårbare, og en kan forvente at predasjon fra kongeørn vil avta noe utover i beitesesongen. Vi ser helt klart utfordringene med kongeørn også på utmarksbeite en periode, og gir tilsagn om kr. 7 500,- til ekstraordinært tilsyn i et forsøk på å begrense skader.

Etter en totalvurdering gir Fylkesmannen i Oppland avslag på søknad om skadefelling av en kongeørn i Nord-Fron kommune, men gir tilsagn om nye 7500,- kr i ekstraordinært tilsyn. Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b og § 77, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 12, jf. §§ 1 og 3. Begrunnelsen for avslaget er at det er et begrenset skadeomfang.

Klageadgang

Vedtaket om avslag på skadefellingssøknad kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtaket er mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal stiles til Miljødirektoratet men sendes til Fylkesmannen.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum (e.f.)
avdelingsdirektør

Harald Klæbo
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

